

SSC Weekly Focus

ประมวลสถานการณ์ความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียในรอบปี ๒๕๕๕

ความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย เช่น ความขัดแย้งหมู่เกาะสแปรตลีย์ จีนได้เห็นพ้องใน “แนวปฏิบัติ” สำหรับทะเลจีนใต้ของภูมิภาค (Regional Code of Conduct (CoC) for the South China Sea) ซึ่งจะมุ่งไปที่การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยใช้ Soft power ส่วนหมู่เกาะเซนกากูจีนยังคงยืนยันสิทธิในการครอบครองโดยส่งเรือรบไปก่อกวนและต่อต้านสินค้าญี่ปุ่น

► **ความขัดแย้งหมู่เกาะสแปรตลีย์** ซึ่งอยู่ในทะเลจีนใต้ ประเทศจีนได้ทำการตอบโต้การกระทำของเวียดนามและฟิลิปปินส์โดยทำการเตือนว่าการสำรวจใดๆ ในบริเวณหมู่เกาะสแปรตลีย์โดยปราศจากความยินยอมของจีนจะหมายถึงความขัดแย้งทางกฎหมายและทางอธิปไตยเหนือดินแดน เช่นเดียวกับการยอมรับปฏิญญาว่าด้วยแนวปฏิบัติของภาคีในทะเลจีนใต้ (Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea) แต่กระนั้น เวียดนามและฟิลิปปินส์ยังทำการสำรวจแหล่งไฮโดรคาร์บอนในบริเวณที่อ้างสิทธิ์ดังกล่าว ซึ่งจีนได้ปฏิบัติการโต้ตอบการกระทำนี้โดยใช้ตำรวจน้ำและกองกำลังทางเรือและการจัดการทางกฎหมาย โดยเฉพาะอนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายทะเลของสหประชาชาติ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมีการดำเนินการแก้ไขในรูปแบบต่างๆ เช่น การประชุมอาเซียนที่บาหลีในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่อาเซียนและจีนได้เห็นพ้องกันใน “แนวปฏิบัติ” สำหรับทะเลจีนใต้ของภูมิภาค (Regional Code of Conduct (CoC) for the South China Sea) ซึ่งการปฏิบัติจะมุ่งไปที่การแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยใช้ Soft power

อาทิเช่น มาตรการทางการทูตเพื่อสร้างกรอบความร่วมมือและกลไกควบคุมเพื่อบริหารจัดการวิกฤตการณ์ในภูมิภาค โดยเสนอว่าสำหรับประเด็นทะเลจีนใต้ควรรวมประชาคมอาเซียนเป็นหนึ่งเดียวกัน ก่อนทำข้อตกลงกับจีน แต่จีนมองว่าการทำข้อตกลงกับคู่กรณีบนพื้นฐานของการเจรจาสองฝ่ายเป็นสิ่งที่ดีต่อทั้งกับบรูไน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม

► **ความขัดแย้งหมู่เกาะเซนกากู หรือหมู่เกาะเตียวหยู** ในทะเลจีนตะวันออก เป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศจีนและญี่ปุ่น โดยในเดือนเมษายน ๒๕๕๕ ได้เห็นพ้องกันที่จะร่วมกันแก้ไขข้อพิพาทดินแดนกับญี่ปุ่น โดยจีนยังคงยืนยันในสิทธิการครอบครองหมู่เกาะดังกล่าว ในเดือนกันยายน ๒๕๕๕ รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศซื้อหมู่เกาะเซนกากูเป็นจำนวนเงิน ๒๖.๑๕ ล้านดอลลาร์สหรัฐ จากเอกชนชาวญี่ปุ่น การซื้อหมู่เกาะดังกล่าวส่งผลให้รัฐบาลจีนไม่พอใจและส่งเรือรบไปก่อกวนญี่ปุ่น ขณะเดียวกันก็เกิดเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นทั่วประเทศจีน รวมถึงต่อต้านโรงงานอุตสาหกรรมของญี่ปุ่นในจีนด้วย รัฐบาลสหรัฐฯ ต้องการให้จีนและญี่ปุ่นยุติความขัดแย้งเพื่อไม่ให้เหตุการณ์บานปลายโดยสหรัฐฯ ได้เข้าเจรจากับจีนและญี่ปุ่นในระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ล่าสุดในเดือนกันยายน ๒๕๕๕ ในเวทีการประชุมสมัชชาใหญ่สหประชาชาติในนครนิวยอร์ก สหรัฐฯ ได้ออกแถลงการณ์ว่าญี่ปุ่นเป็นผู้ได้ครอบครองหมู่เกาะเซนกากูตามสนธิสัญญาความร่วมมือและความมั่นคงระหว่างสหรัฐฯ และญี่ปุ่น (Mutual Cooperation and Security between the United States and Japan Treaty) ผลกระทบจากกรณีนี้ต่อไทย คือ สินค้าส่งออกของไทยไปจีนในกลุ่มวัตถุดิบและชิ้นส่วนที่จีนใช้ผลิตเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมญี่ปุ่น อาทิ ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ อาจถูกเลื่อนเวลาส่งมอบออกไปหรือยกเลิกคำสั่งซื้อชั่วคราว และไทยอาจได้ประโยชน์จากการย้ายฐานการผลิตของนักลงทุนญี่ปุ่นในจีน มาลงทุนในไทยในระยะยาว

► **ความมั่นคงในคาบสมุทรเกาหลี** ความขัดแย้งระหว่างประเทศเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ที่มีมาอย่างยาวนาน ทั้งการปฏิเสธความรับผิดชอบในกรณีเกาหลีเหนือจมนเรือโชนัน (Cheonan) ของเกาหลีใต้ การยิงถล่มเกาะยอนพยอง (Yeonpyong) ของเกาหลีใต้ที่ทำให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก โดยอ้างว่าเกาหลีใต้รุกล้ำเข้ามาในดินแดนของเกาหลีเหนือ รวมถึงการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ ทำให้สองประเทศเกิดความขัดแย้งกันอย่างมาก ในประเด็นดังกล่าวสหรัฐฯ ได้เข้ามาเป็นตัวกลางในการเจรจา โดยในเดือนตุลาคม

๒๕๕๕ ที่ผ่านมา สหรัฐฯ และเกาหลีเหนือได้เจรจากันที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อให้เกิดการลดการทดลองนิวเคลียร์และให้เกิดข้อตกลงหยุดยิงซีปนาวุธเพื่อแลกกับความช่วยเหลือด้านอาหารและยุติการคว่ำบาตรชั่วคราว โดย

เกาหลีเหนือเห็นชอบที่จะทำข้อตกลงระงับการทดสอบซีปนาวุธนิวเคลียร์ การแพร่ขยายของยูเรเนียม และการยิงซีปนาวุธพิสัยไกล

สำหรับประเด็นทางการเมืองการคาดการณ์ว่าจะเกิดความไม่สงบทางสังคมและทางการเมืองที่เป็นผลจากการสืบทอดทางการเมืองในเกาหลี

เหนือปรักฏณ์น้อยมาก เนื่องจากนาย คิม จอง อุน ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มสมาชิกของตระกูลที่มีบทบาทในพรรคแรงงานเกาหลี รัฐบาล และทหาร ซึ่งเกาหลีเหนือมีนโยบายที่จะแสวงหาการดำเนินนโยบายทางการทูตร่วมกับประเทศอื่นๆ นอกภูมิภาคอันเนื่องมาจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ และพิจารณาลดการเผชิญหน้าทางอาวุธนิวเคลียร์

► **การพัฒนาทางทหารในเอเชีย - แปซิฟิก :** การแข่งขันด้านอาวุธ ประเทศในภูมิภาคนี้ที่มีกรณีพิพาทต่อกันอย่างเปิดเผย คือ

- ๑ อินเดีย - ปากีสถาน ในกรณีแคชเมียร์
- ๒ เกาหลี - ญี่ปุ่น ในกรณีข้อพิพาทหมู่เกาะด็อกโด
- ๓ สิงคโปร์ - มาเลเซีย ในกรณีสิงคโปร์แยกตัวจากสหพันธรัฐมาเลเซีย แต่มีที่ดินบางส่วนยังเป็นกรรมสิทธิ์ของมาเลเซีย
- ๔ ญี่ปุ่น - จีน ในกรณีหมู่เกาะเซนกากุ เป็นต้น

จากความขัดแย้งดังกล่าวทำให้แต่ละประเทศในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิกทำการสั่งซื้อและผลิตอาวุธเพิ่มเติมและมีการพัฒนาทางทหารเพิ่มมากขึ้น โดยเพิ่มทั้งปริมาณอาวุธและชนิดของอาวุธ เช่น เครื่องบินโจมตี เรือดำน้ำ อาวุธประจำเรือพร้อมจรวดต่อต้านเรือ การเพิ่มของคุณภาพอาวุธจะแปรผันตามสภาพเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคโดยจะแปรผันตามการเพิ่มขีดความสามารถทางทหารของแต่ละประเทศ ซึ่งจำนวนของอาวุธที่ถูกซื้อจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการป้องกันประเทศของประเทศต่างๆ อย่างมีนัยสำคัญ

นอกเหนือจากการแข่งขันทางด้านอาวุธ (arm competition) แล้ว ยังมีกระบวนการหมุนเวียนอาวุธ (arms dynamic) ที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกอีกด้วย ซึ่งการแข่งขันด้านอาวุธเป็นการกระทำเพื่อคงไว้ซึ่งแสนยานุภาพของประเทศมากกว่าจะแสวงหาความเป็นหนึ่งในภูมิภาคและเป็นการรักษาความสมดุลของอำนาจในภูมิภาคอีกด้วย

ความลงท้าย

ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งของหมู่เกาะสแปรตลีย์ ความขัดแย้งหมู่เกาะเซนกากุ ความมั่นคงในคาบสมุทรเกาหลี และการพัฒนาทางทหารในเอเชีย-แปซิฟิก ทำให้เห็นถึงกลไกการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดที่ใช้ในปัจจุบัน คือ กลไกการเจรจา กลไกทางการทูต และกลไกทางเศรษฐกิจ ซึ่งในอนาคตโลกเหล่านี้ที่ผ่านกรอบความร่วมมือต่างๆ จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น...☺

